

Eksamen

29.05.2019

NOR1206 Norsk

Programområde: Vg2 Yrkesfaglige/yrkesfaglege
utdanningsprogram

Nynorsk

Eksamensinformasjon

Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timar.
Hjelpemiddel	Alle hjelpemiddel er tillatne, unntatt ope Internett, samskriving, chat og andre moglegheiter for å kunne utveksle informasjon med andre. Omsetjingsprogram er ikkje tillatne.
Bruk av kjelder	Dersom du bruker kjelder i svaret ditt, skal dei alltid førast opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei. Du skal føre opp forfattar og fullstendig tittel på både lærebøker og annan litteratur. Dersom du bruker utskrift eller sitat frå Internett, skal du føre opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Vedlegg	Vedlegg 1: «Hode, skulder, kne og tå», annonse frå lbux. Vedlegg 2: Bjella, Stein Torleif. 2017. «Eg vart aldri god nok for sentrumsungdommen» i <i>Jordsjukantologien</i> . Forlaget Oktober. Oslo Vedlegg 3: Kristensen, Turid. 2019 «Seks gode grunner til å velge yrkesfag» i <i>Utdanning nr. 3, 2019</i> Vedlegg 4: Schjønberg, Wenche. 2018. «Støtt de som velger utradisjonelt», i <i>Yrke nr. 2 2018</i> Vedlegg 5: Flatland, Helga. 2010. <i>Bli hvis du kan, reis hvis du må</i> . Aschehoug. Oslo
Informasjon om vurderinga	Sjå vurderingskommentarar for kvar enkelt oppgåve og vurderingskriteria for faget.
Andre opplysningar	Alle elevar skal skrive to tekstar, eit kortsvar (del A) og eit langsvar (del B).

Del A

Kort svar

Vel ei av oppgåvene i del A.

Skriv ein samanhengande tekst på om lag 250 ord.

Hugs å skrive nummeret på oppgåva du vel.

Oppgåve 1

Vedlegg 1: "Hode, skulder, kne og tå". Reklame for Ibux.

Gjer greie for verkemidla i denne reklamen. Vurder deretter om han vil nå fram til målgruppa.

Kommentar: Oppgåva er todelt. Du skal gjere greie for dei ulike verkemidla og samspelet mellom dei i første del. Når du vurderer verkemidla, må du seie noko om kven du meiner reklamen er retta mot. Lag overskrift sjølv.

Oppgåve 2

Det har skjedd ei arbeidsulykke på arbeidsplassen din, og ein av kollegaene dine er skada. Du er vitne til ulykka og blir bedt om å gjere greie for kva som har skjedd.

Skriv ein rapport til leiinga der du gjer greie for hendinga.

Kommentar: Du skal vise at du kan skrive ein rapport og bruke eit språk som er tilpassa denne typen tekst. Du kan ta utgangspunkt i eige utdanningsprogram, men det er ikkje eit krav. Namna du bruker, skal vere oppdikta.

Del B

Langsvar

Vel ei av oppgåvene i del B.

Skriv ein samanhengande tekst på ca. 500 ord eller meir.

Hugs å skrive nummeret på oppgåva du vel.

Oppgåve 1

Vedlegg 2: «Eg vart aldri god nok for sentrumsungdommen» av Stein Torleif Bjella.

Beskriv situasjonen i diktet. Reflekter rundt dei tre siste verselinjene:

Eg gløymer aldri friminutt og hets.
Eg nyt kvart sekund eg kan laga eit helvete
for dei gamle plageåndene.

Kommentar: Oppgåva er todelt. Du skal først gjere greie for situasjonen i diktet slik du oppfattar han. I del to skal du seie noko om kva for tankar du gjer deg om dei utvalde verselinjene. Lag overskrift sjølv.

Oppgåve 2

Vedlegg 3: «Seks gode grunner til å velge yrkesfag» av Turid Kristensen

Gjer greie for nokre av argumenta Turid Kristensen bruker i innlegget sitt. Reflekter over kva for argument som er viktige for ditt yrkesval.

Kommentar: Oppgåva er todelt. I første del skal du velje ut nokre av argumenta du meiner er viktigast. I del to skal du sjå på val du sjølv har gjort og/eller skal gjere. Lag overskrift sjølv.

Oppgåve 3

Vedlegg 4: «Støtt de som velger utradisjonelt», intervju med likestillingsombod Hanne Bjurstrøm

Gjer greie for nokre av påstandane i vedlegget og drøft korleis ein kan arbeide for at både jenter og gutar skal velje meir utradisjonelt.

Kommentar: Det skal komme tydeleg fram at du bruker meiningar frå vedlegget. Du kan ta utgangspunkt i eige utdanningsprogram, men det er ikkje eit krav. Lag overskrift sjølv.

Oppgåve 4

Vedlegg 5: Utdrag frå *Bli hvis du kan, reis hvis du må* av Helga Flatland.

Gjer greie for situasjonen i utdraget. Skriv ein tekst der du reflekterer rundt korleis forventningar frå andre kan prege val vi tar i livet.

Kommentar: Oppgåva er todelt. I første del skal du forklare kva som skjer i utdraget. I andre del kan du bruke egne erfaringar. Lag overskrift sjølv.

Bokmål

Eksamensinformasjon

Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timer.
Hjelpemidler	Alle hjelpemiddel er tillatt, unntatt åpent Internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre. Oversettelsesprogram er ikke tillatt.
Bruk av kilder	Hvis du bruker kilder i besvarelsen din, skal disse alltid oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Du skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på både lærebøker og annen litteratur. Hvis du bruker utskrift eller sitat fra Internett, skal du oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Vedlegg	Vedlegg 1: «Hode, skulder, kne og tå», annonse fra lbux. Vedlegg 2: Bjella, Stein Torleif. 2017. «Eg vart aldri god nok for sentrumsungdommen» i <i>Jordsjukantologien</i> . Forlaget Oktober. Oslo Vedlegg 3: Kristensen, Turid. 2019 «Seks gode grunner til å velge yrkesfag» i <i>Utdanning nr. 3, 2019</i> Vedlegg 4: Schjønberg, Wenche. 2018. «Støtt de som velger utradisjonelt», i <i>Yrke nr. 2 2018</i> Vedlegg 5: Flatland, Helga. 2010. <i>Bli hvis du kan, reis hvis du må</i> . Aschehoug. Oslo
Informasjon om vurderingen	Se vurderingskommentarer for hver enkelt oppgave og vurderingskriteriene for faget.
Andre opplysninger	Alle elever skal skrive to tekster, et kortsvar (del A) og et langsvar (del B).

Del A

Kort svar

Velg **en** av oppgavene i del A.

Skriv en sammenhengende tekst på ca. 250 ord.

Husk å skrive nummeret på oppgaven du velger.

Oppgave 1

Vedlegg 1: "Hode, skulder, kne og tå". Reklame for Ibux.

Gjør rede for virkemidlene i denne reklamen. Vurder deretter om den vil nå fram til målgruppen.

Kommentar: Oppgaven er todelt. Du skal gjøre rede for de ulike virkemidlene og samspillet mellom dem i første del. Når du vurderer virkemidlene, må du si noe om hvem du mener reklamen er rettet mot. Lag overskrift selv.

Oppgave 2

Det har skjedd en arbeidsulykke på arbeidsplassen din, og en av kollegaene dine er skadet. Du er vitne til ulykken og blir bedt om å gjøre rede for hva som har skjedd.

Skriv en rapport til ledelsen der du gjør rede for hendelsen.

Kommentar: Du skal vise at du kan skrive en rapport og bruke et språk som er tilpasset denne typen tekst. Du kan ta utgangspunkt i eget utdanningsprogram, men det er ikke et krav. Navnene du bruker, skal være oppdiktet.

Del B

Langsvar

Velg en av oppgavene i del B.

Skriv en sammenhengende tekst på ca. 500 ord eller mer.

Husk å skrive nummeret på oppgaven du velger.

Oppgave 1

Vedlegg 2: «Eg vart aldri god nok for sentrumsungdommen» av Stein Torleif Bjella

Beskriv situasjonen i diktet. Reflekter rundt de tre siste verselinjene:

Eg gløymer aldri friminutt og hets.
Eg nyt kvart sekund eg kan laga eit helvete
for dei gamle plageåndene.

Kommentar: Oppgaven er todelt. Du skal først gjøre rede for situasjonen i diktet slik du oppfatter den. I del to skal du si noe om hvilke tanker du gjør deg om de utvalgte verselinjene. Lag overskrift selv.

Oppgave 2

Vedlegg 3: «Seks gode grunner til å velge yrkesfag» av Turid Kristensen

Gjør rede for noen av argumentene Turid Kristensen bruker i innlegget sitt. Reflekter over hvilke argumenter som er viktige for ditt yrkesvalg.

Kommentar: Oppgaven er todelt. I første del skal du velge ut noen av argumentene du mener er viktigst. I del to skal du se på valg du selv har gjort og/eller skal gjøre. Lag overskrift selv.

Oppgave 3

Vedlegg 4: «Støtt de som velger utradisjonelt», intervju med likestillingsombud Hanne Bjurstrøm

Gjør rede for noen av påstandene i vedlegget og drøft hvordan man kan arbeide for at både jenter og gutter skal velge mer utradisjonelt.

Kommentar: Det skal komme tydelig fram at du bruker meninger fra vedlegget. Du kan ta utgangspunkt i eget utdanningsprogram, men det er ikke et krav. Lag overskrift selv.

Oppgave 4

Vedlegg 5: Utdrag fra *Bli hvis du kan, reis hvis du må* av Helga Flatland.

Gjør rede for situasjonen i utdraget. Skriv en tekst der du reflekterer rundt hvordan forventninger fra andre kan prege valg vi tar i livet.

Kommentar: Oppgaven er todelt. I første del skal du forklare hva som skjer i utdraget. I andre del kan du bruke egne erfaringer. Lag overskrift selv.

Vedlegg 1

Hode, skuldre, kne og tå

The image shows a musical score for the song 'Hode, skuldre, kne og tå'. It consists of three systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment. The first system starts with a C chord and includes the lyrics 'Ho - de, skul - dre, kne og tå, kne og tå, Ho - de, skul - dre, kne og'. The second system starts with a G chord and includes the lyrics 'tå, kne og tå, Øy - ne, ø - re, kinn å klap - pe på.'. The third system starts with a G chord and includes the lyrics 'Ho - de, skul - dre, kne og tå, kne og tå.'. Handwritten in red ink, the word 'Rygg' is written above the first and third systems, with a checkmark drawn over the notes. The piano accompaniment features a steady bass line and chords in the right hand.

Mange vet ikke at Ibox® kan virke effektivt mot mer enn bare hodepine, som for eksempel en vond rygg.
Det kan være vondt å ikke vite.

Ibox® - effektiv mot muskel- og leddsmerter

Vedlegg 2

Eg vart aldri god nok for sentrumsungdommen

Dei syntest eg var harry.
No har dei flytta herifrå.
Eg bur her
Handterer turistane
Slåst mot vier og bjørk
Sørgjer for at kulturlandskapet ikkje gror til.

På skulen var eg ingenting
Ein tapar i alle fag.
Sentrumsungdommen lo
Av mine mislykka engelske gloser og elendige karakterar.

No vil dei ha hytte på åsen.
Dei kjem heim for å gjeste gamle tufter.
Pynte på ei grav.
Eit par har invitert meg på et glas
Og ein prat om unge år
Så dei får høyre litt dialekt.

Den gode stemninga går fort over
Når fakturaen kjem.
Det er nemleg eg som har bygd hyttene.

Synest du det er rart at eg skriv rekning med høygaffel
at eg driv dei frå vettet med venting ?
Byggevareprisar ut av ei anna verd
sviktande grunnmur
peis utan trekk
hurtigveksande blåtømmer frå baltisk sandgrunn
skakk kjøkenbenk til dobbel pris.

Eg gløymer aldri friminutt og hets.
Eg nyt kvart sekund eg kan laga eit helvete
for dei gamle plageåndene.

Stein Torleif Bjella, frå *Jordsjukantologien*

Vedlegg 3

Seks gode grunner til å velge yrkesfag

Norge har et stort behov for fagarbeidere i årene som kommer, og en yrkesfaglig utdanning gir mange muligheter. Om mindre enn to måneder går søknadsfristen til videregående ut. Noen vet allerede godt hva de ønsker å gjøre, men for mange er dette et vanskelig valg. Det skjønner jeg godt. Ikke så lett å vite hva du vil bli når du er 16 år, og når valgmulighetene er så mange. Jeg vil råde flere til å vurdere yrkesfaglig utdanning. Norge har et stort behov for fagarbeidere i årene som kommer, og yrkesfaglig utdanning gir mange muligheter. Det er spesielt seks gode grunner til at jeg mener de burde vurdere en yrkesfaglig utdanning:

1. Veldig gode muligheter for jobb. I følge Nav vil yrkesfag være en av de sikreste veiene til jobb i fremtiden. I mange yrker er du nærmest garantert jobb etter endt utdanning.
2. Store valgmuligheter – du har over 180 yrker å velge mellom.
3. Du får lønn mens du utdanner deg fordi du får lønn i læretiden.
4. Du lukker ingen dører ved å velge yrkesfag, tvert imot. Du har mange videre utdanningsmuligheter etter endt fagbrev: Du kan gå videre på høyere yrkesfaglig utdanning ved fagskolene, og hvis du tar påbygg som gir deg generell studiekompetanse eller velger studier som er spesielt tilrettelagt for deg med utdanning, kan du også studere videre ved universiteter og høyskoler.
5. Har du lyst til å starte egen bedrift? Et mesterbrev gir deg en god leder- og etablererutdanning, og en god start som egen arbeidsgiver.
6. Du kommer raskt ut i jobb, slipper store studielån, og kan f. eks lettere få boliglån og komme deg raskere inn på boligmarkedet.

Mange unge har allerede forstått hvilke fantastiske muligheter som ligger i en yrkesfaglig utdanning og karriere. For første gang på lenge valgte like mange elever en yrkesfaglig utdanning som studiespesialiserende i 2018. Kanskje er det yrkesfag som kan bidra til at også du får oppfylt drømmene dine.

Turid Kristensen

stortingsrepresentant for Høyre, medlem av utdannings- og forskningskomitèen

Vedlegg 4

Likestillingsombudet:

Støtt de som velger utradisjonelt

OSLO De som faktisk velger utradisjonelt må få støtte og oppfølging slik at de fullfører utdanningen, mener likestillingsombud Hanne Bjurstrøm.

AV WENCHE SCHØNBERG

-

-Når de kommer ut i arbeidslivet, må arbeidsplassene være tilrettelagt for at begge kjønn enkelt skal kunne jobbe der. Dette handler blant annet om at byggeplasser må ha garderobe for kvinnelige arbeidstakere og det må være en kultur for at kvinner skal trives der. Videre må arbeidsgivere tilrettelegge for omsorgsansvar, det må være enkelt å få en heltidsstilling, og det må være et systematisk arbeid mot trakassering, sier hun til Yrke.

Bjurstrøm er ikke enig i at samtlige kampanjer så langt har vært til ingen nytte.

-Jenter velger i større grad enn gutter utradisjonelt, men de velger i liten grad de mannsdominerte yrkesfagene. Når jenter i løpet av de siste 30 årene har valgt utradisjonelt, har de valgt fag som jus og medisin. Så oppfordringen til jenter om å gå inn i tidligere mannsdominerte karriereyrker, har fungert, sier hun.

-Jenter og gutter må oppleve at det finnes muligheter for dem i hele spekteret av yrkesutdanningene. At det er så

Likestillingsombud Hanne Bjurstrøm mener de som velger utradisjonelt fortjener støtte.

Foto: Heiko Junge / NTB Scanpix

kjønnsdelt som i dag, gjør at enkelte fag fremstår nærmest som lukket for det kjønnen som er underrepresentert.

-Er det fortsatt et mål å få jenter og gutter til å velge utradisjonelt når de år etter år gjør det motsatte?

Jeg mener det må være et mål at både gutter og jenter har frihet til å velge den utdanningen og det yrket de ønsker selv. Jeg er usikker på om den reelle valgfriheten eksisterer i dag, nettopp fordi enkelte utdanninger og yrker er så fullstendig dominert av det ene kjønnen, sier ombudet.

Vedlegg 5

Jeg skyver lyset fra meg. Lurer på om jeg kanskje skal utsette å fortelle om Afghanistan. Til jeg vet om jeg kommer med. Men jeg ser for meg ansiktene til Julie og pappa hvis jeg har søkt uten å fortelle dem det. De har helt like øyne og lik munn, og får den samme rynken i panna når de er skuffa. Og jeg må søke nå, jeg vil dra rett etter militæret. Men det er ikke nødvendig å ødelegge julemiddagen, sier jeg til meg selv.

«Jeg drar til Afghanistan etter militæret», sier jeg.

Jeg ser på pappa. Han har brettet opp skjorteermene og med høytidelige bevegelser gjort seg klar til å skjære opp ribba. Jeg vet ikke hvordan hjernen bestemte seg for å si det nå, jeg vet ikke hvordan den sendte så klare signaler at munnen formet ordene og stemmebåndene vibrerte.

«Du *drar* til Afghanistan? Hva mener du med at du drar?» sier pappa, fremdeles med hendene klare til å skjære opp ribba. Han svarer så fort at han umulig kan ha rukket å tenke noe som helst. «Jeg skal verve meg til å jobbe der», sier jeg.

«Men hva med gården?» sier pappa. Jeg tror ikke han hadde tenkt å si det, jeg tror det bare glapp ut av ham. På samme måte som ordene glapp ut av meg. Han har aldri sagt det så tydelig, han har aldri formulert sine forventninger om gården og meg på den måten. Alt har vært usagt. Men nå kom det.

Utdrag fra *Bli hvis du kan, reis hvis du må* av Helga Flatland, 2010

www.vigoiks.no/eksamen